

horizonte UNIA

Gazeta dla Polskich członkiń i członków Unii
Luty 2022

Redakcja T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Zapraszamy do lektury kolejnego numeru największej gazety migrantów i migrantek w Szwajcarii, wydawanej przez szwajcarski związek zawodowy Unia, zawierającej ważne informacje dotyczące spraw z zakresu prawa pracy. Więcej informacji o Unii znajduje się na ostatniej stronie.

W tym numerze m. in.:

- Reforma emerytalna
- Strajk w Smood.

Zdjęcie: Blick

Wstęp

2022 i wyzwania, które nas wszystkich (w dalszym ciągu) dotyczą.

W tym roku będziemy nadal zmagać się z systemowymi wyzwaniami: Pandemia, kryzys klimatyczny, ekspansja prawicowego populizmu, wzrost nierówności, prekaryzacja ogromnych grup społecznych, biurokratyczne bariery w życiu społecznym, kulturalnym i politycznym, dyskryminacja słabszych grup społecznych: kobiet, osób niebinarnych, People of Color, osób z niepełnosprawnościami, migrantek i migrantów.

W takiej sytuacji łatwo sobie powiedzieć, że tak już jest i nie za bardzo można coś z tym zrobić. Ale pojawia się też uczucie niemocy, że jako jednostka nie mamy żadnego wpływu na wielkie procesy. Dlatego ważne by jednoczyć siły w organizacjach, stowarzyszeniach albo właśnie związkach zawodowych. Jednoczymy się we wspólnej walce i razem, solidarnie zmieniamy świat.

Mój czas praktyki w Wydziale Politycznym Unii, zbliża się do końca. Obserwując jak wiele osób angażuje się na rzecz otwartej, sprawidliwej i nowoczesnej Szwajcarii mimo wszystko nabieram nadziei.

Życzę nam wszystkim pozytywnej energii w solidarnej o walce o lepszą przyszłość!

Adieu, i do zobaczenia!

Artan Islamaj

Nie dla redukcji AHV

Zatrzymajmy atak prawicy na nasze emerytury

W dniu 17 grudnia 2021 r. Parlament przyjął reformę AHV 21. Przeciwno tej ustawie ogłoszone zostało referendum. Termin referendum upływa 7 kwietnia 2022. Reforma AHV 21 oznacza bowiem zmniejszenie emerytur. W pierwszej kolejności dla kobiet – mają pracować rok dłużej bez żadnej rekompensaty. W przeliczeniu oznacza to zmniejszenie emerytur o 1 200 CHF rocznie! Nie możemy do tego dopuścić. Unia popiera referendum przeciwko cięciom emerytalnym.

Mniej na życie

Poprzez reformę, partie prawicowe i organizacje pracodawców chcą ograniczyć emerytury dla kobiet. Parlament przyjął proponowaną zmianę prawa. Przewiduje ona podniesienie wieku emerytalnego dla kobiet z 64 do 65 lat

Co oznacza ta reforma dla kobiet

Podniesienie wieku emerytalnego sprawi, że każda kobieta otrzyma rocznie mniej o 1

200 CHF. I to pomimo, że już teraz przeciętna emerytura kobiety jest o jedną trzecią mniejsza od tej którą otrzymuje przeciętny mężczyzna. Dzieje się tak również dlatego, że kobiety częściej przerywają pracę by zająć się domem i bliskimi. Innym powodem są niższe pensje dla kobiet. Jedna trzecia kobiet utrzymuje się na emeryturze jedynie z AHV a jedna na sześć, po przekroczeniu 65 lat żyje w biedzie.

Mężczyźni również poszkodowani

Ale również emerytury mężczyzn są zagrożone. Reforma AHV 21 jest bowiem wstępem do dalszych zmian, również w drugim filarze na niekorzyść ubezpieczonych. Jednocześnie absurdalna propozycja młodych liberałów zakłada podniesienie wieku emerytalnego do 67 roku życia!

Podnosić emerytury a nie wiek emerytalny

Musimy wreszcie rozpocząć rozmowę o prawdziwym problemie: ile osób dzisiaj w Szwajcarii nie jest w stanie utrzymać się z emerytury. Musimy wzmacniać AHV a nie osłabiać. Musimy podnieść wysokość emerytur a nie wiek emerytalny.

Drugi filar: dla kobiet niewielkie wsparcie

Zabezpieczenie z 2 filara – zwłaszcza dla pokolenia kobiet, które wkrótce przejdzie na emeryturę – będzie niewielkim wsparciem. Ponieważ w dalszym ciągu ponad jedna trzecia z nich nie otrzymuje emerytury z drugiego filara. A pozostałe otrzymują średnio połowę mniej niż mężczyźni. Połowa kobiet, która przeszła na emeryturę w 2018 r. otrzymała poniżej 1165 CHF na miesiąc z drugiego filara. W branżach typowych dla kobiet renty z drugiego filara wynoszą między 500 a 800 CHF na miesiąc.

Na emeryturze dyskryminacja trwa nadal

To smutne, że prawie 11 procent kobiet po przejściu na emeryturę musi od razu wystąpić o świadczenia uzupełniające. W roku 2019 w sumie 140 000 kobiet pobierało te świadczenia. U mężczyzn – połowa mniej. Szczególnie dotknięte są kobiety samotne.

Dłużej pracować

AHV 21 to jest dopiero początek. Partie prawicowe przewidują podniesienie wieku emerytalnego do 67 lat i obciążenie drugiego filara. Dlatego ważne byśmy wspólnie przeciwstawili się tym zmianom. W dniu 4 stycznia 2022 zawiązała się koalicja partii lewicowych, związków zawodowych i organizacji kobiecych przeciwko planowanej reformie. Do 7 kwietnia 2022 zbieramy wymagane 50 000 podpisów. Tym samym rozpoczęliśmy walkę o godne emerytury.

Emine Sariaslan

PS. Do 15 lutego 2022 udało się zbierać ponad 100 000 podpisów!

Ubezpieczenie inwalidzkie: rejestracja rozmów z biegłym

Środki na rzecz transparentności

Aby zwiększyć transparentność opinii lekarskich, od tego roku wprowadzono rejestrację dźwięku podczas wywiadów medycznych w ramach ubezpieczenia inwalidzkiego. Nagranie będzie dołączane do akt sprawy.

Dlaczego taka zmiana?

Podczas ustalania uprawnień do świadczeń z tytułu inwalidztwa często konieczne jest sięgnięcie do opinii biegłego. W wielu wypadkach osoby ubezpieczone skarżą się, że opinia biegłego nie oddaje ich faktycznych dolegliwości, o których mówiły podczas wywiadu lekarskiego. Z tego powodu wywiady te będą rejestrowane by umożliwić przyjęcie opinii biegłego w zgodzie z osobą ubezpieczoną.

Dlaczego jest to ważne?

Nagranie pozwoli uniknąć sporów dotyczących przebiegu wywiadu i treści opinii. Osoba będzie jednak mogła odmówić zgody na nagranie lub zarządać jego usunięcia 10 dni po sporządzeniu opinii.

Marília Mendes

Pytania i odpowiedzi

Emerytura: czy mogę kontrolować wpłaty na kasę emerytalną?

Mam 30 lat i w roku 2020 pracowałem w firmie logistycznej jako kierowca. W sumie zarobiłem tam około 25 000 CHF. Na rozliczeniu widzę, że są tam odliczenia na składki AHV, IV, EO i na ubezpieczenie wypadkowe. Natomiast nie ma tam odliczeń na kasę emerytalną. Moja firma nie chce mi w tej sprawie udzielić informacji. Czy mogę to jakoś zweryfikować?

Regula Dick: Tak. Od 25 roku życia pracodawca musi Pana ubezpieczyć jeżeli Pana pensja przekroczyła odpowiedni próg (w roku 2020 były to 21 330 CHF). Kasy emerytalne przesyłają na początku roku zaświadczenie emerytalne (Vorsorgeausweis, certificat de prévoyance, certificato di previdenza). Na nim jest wyszczególnione, w której kasie jest Pan ubezpieczony i jakie składki zostały zapłacone. Ponieważ nie dostał Pan tego zaświadczenia to znaczy, że Pana pracodawca nie ubezpieczył Pana albo wręcz nie zapisał się do żadnej kasy emerytalnej.

Kasy wyrównawcze AHV są właściwe do sprawdzenia tego. Proszę się zwrócić do kasy wyrównawczej swojego byłego pracodawcy i spytać o kasę emerytalną firmy. Można również zwrócić się do kantonowej kasy wyrównawczej. Jeżeli pracodawca nie zapisał się do kasy emerytalnej to zostanie zarządzone przyłączenie do Stiftung Auffangeinrichtung BVG. Jeżeli pracodawca był wprawdzie zapisany ale nie zgłosił Pana umowy to proszę poinformować kasę o Pana zatrudnieniu.

(Work, 19.11.21)

Kasa bezrobocia: Sankcje w wyniku utraty prawa jazdy?

Pracuję jako kierowca. Byłem na imprezie urodzinowej mojego przyjaciela i wypłem za dużo. Do domu wracałem mimo wszystko samochodem. Po drodze zatrzymała mnie policja i straciłem prawo jazdy. Dowiedział się o tym mój pracodawca i zwolnił mnie z pracy. Kasa bezrobocia orzekła natomiast zablokowanie 35 dniówek. Czy to jest dopuszczalne?

(Zdjęcie: Keystone)

Markus Widmer: Tak, to jest dopuszczalne ponieważ utrata pracy nastąpiła z winy pracownika. Wina pracownika jest wtedy gdy naruszone zostały obowiązki pracownicze. Ale również wtedy, gdy ubezpieczona osoba swoim zachowaniem w trakcie i poza pracą da uzasadniony powód do wypowiedzenia umowy o pracę. Innymi słowy: osoba ubezpieczona liczy się z tym, że swoim zachowaniem może doprowadzić do zwolnienia z pracy. Ponieważ jako kierowca potrzebuje Pan prawa jazdy do wykonywania zawodu musiał się Pan liczyć z utratą pracy. Kasa bezrobocia określa również stopień przewinienia. W razie poważnego przewinienia może zsamrozić od 31 do 60 dniówek. W pana przypadku wymiar 35 dni wydaje się właściwy.

(Work, 3.12.21)

Ciąża: czy muszę pracować w nadgodzinach?

Pracuję jako magazynierka w branży spożywczej. Mamy teraz dużo pracy dlatego musimy świadczyć nadgodziny. Jestem w ciąży i ledwo daję radę w ramach normalnego czasu pracy. Czy muszę brać nadgodziny?

Macieżyństwo: kobiety w ciąży mogą pracować maksymalnie 9 godzin dziennie (zdjęcie: iStock)

DAVID AEBY: Nie. Niekorzystne warunki pracy wpływają poprzez matkę również na dziecko i mogą zaszkodzić jego zdrowiu. Dotyczy to przede wszystkim organizacji pracy i struktury czasu pracy. Prawo pracy zawiera odpowiednie zapisy chroniące kobiety w ciąży doprecyzowane w rozporządzeniu. Dzienny wymiar pracy jest ograniczony do zwykłego, określonego w umowie. Ponadto, kobiety w ciąży i karmiące nie mogą pracować dłużej niż 9 godzin dziennie. Jeżeli w umowie przewidziany jest dłuższy czas to należy go zredukować do 9 godzin. Również w nadzwyczajnych sytuacjach nie wolno tego czasu wydłużyć.

(Work, 21.1.22)

Pracownicy muszą być chronieni przed dumpingowymi modelami biznesowymi

Postępowanie ugodowe w firmie Smood nie powiodło się.

Fakt, że genewska firma kurierska Smood zwolniła strajkujących pracowników w trakcie postępowania ugodowego stanowi naruszenie reguł. Unia potępia takie zachowanie i deklaruje dalsze wsparcie dla zwolnionych i strajkujących pracowników. Przede wszystkim jednak oczekujemy reakcji ze strony urzędów. Należy pilnie ukrócić praktyki, które prowadzą do niezgodnego z prawem dumpingu.

Pomimo pięcioletniego strajku oraz postępowania ugodowego nie udało się porozumieć w firmie kurierskiej Smood. Związki zawodowe wzywają Smood do wypracowania porozumienia na forum Chambre des relations collectives de travail (CRCT).

Pracownicy walczą o godność

Unia oczekuje, że Smood przynajmniej wprowadzi te minimalne zmiany, które firma sama obiecała. Kurierki i kurierzy potrzebują porządnego planu pracy, skończenia z umowami «zero godzin» (usługodawca dostaje tylko wtedy wynagrodzenie gdy zleceniodawca go wezwie) oraz wypłaty za wszystkie przepracowane godziny, za czas oczekiwania oraz zwrot kosztów (posiłki, telefony). Ponadto domagamy się transparentności przy napiwkach oraz przy obliczaniu czasu pracy i przejechanych kilometrów.

Zwalnianie strajkujących

Podczas postępowania pojednawczego Smood zwolnił trzech związkowców w tym jednego uczestniczącego w postępowaniu. W ten sposób Smood gwałci podstawowe prawa związkowe. Pozostałym strajkującym przyznaje się zdecydowanie mniej zleceń. Unia wzywa Smood do natychmiastowego zaprzestania stosowania środków odwetowych i przywrócenia zwolnionych pracowników.

Hilmi Gashi

Jak wstąpić do Unii?

- Można to zrobić przez Internet odwiedzając poniższą stronę:
www.unia.ch/de/jetzt-mitglied-werden
- lub kontaktując się bezpośrednio z Markiem Wieruszewskim (telefon poniżej).

Koszt członkostwa wynosi od 12.70 do 50.80 CHF w zależności od wysokości wynagrodzenia.

Więcej informacji po polsku znajduje się na polskiej stronie internetowej Unii:
www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/migrantinnen/polnische-infos

Kontakt do przedstawiciela odpowiedzialnego za polskich pracowników w Unii

Marek Wieruszewski
komórka: 0041 79 304 80 58
email: marek.wieruszewski@unia.ch

Impressum

Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsgesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission H. Gashi, A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osmani, M. Wieruszewski | Sprachverantwortlich Marek Wieruszewski | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, www.unia.ch

Tłumaczenie polskie: Marek Wieruszewski